

3. Študij in počitnice

Ustanovitelj Opus Dei —
življenjepis sv. Jožefmarija
Escrivája.

31. Okt. 2017

↗ Nazaj na kazalo

Že tako ali tako zaprt semeniški svet je z vseh strani še bolj omejeval in utesnjeval Pravilnik. Na srečo so v Sv. Karlu strogost nekoliko omilili z zmernim tolmačenjem besedila. Tako je na primer stroga prepoved kajenja brez izjeme veljala za mlajše bogoslovce, se pravi za »filozofe«,

medtem ko je bilo »teologom«
dovoljeno kaditi pri zaprtih vratih.^[1]

Prepovedano je bilo tudi gledati skozi okno in hoditi gor na teraso za razvedrilo.^[2] Toda za igro in rekreacijo ni bilo boljšega kraja od obsežnega prostora v četrtem nadstropju, zavarovanega z visokimi tramovi in z velikimi okni, ki so gledala na atrij Sv. Karla. To je bil priljubljen kraj za igre z žogo, vendar se je Jožefmarija raje sprehajal po dolgih hodnikih, ki so vodili skozi štiri krila okrog notranjega dvorišča. V enem od njih je bila skoraj čista tema; in neki navdihnjeni šaljivec je na steno zapisal besede iz psalma: *Per diem sol non uret te, neque luna per noctem*; ne bo ti škodilo sonce podnevi, ne luna ponoči.^[3]

Kar pa zadeva druge prepovedi, smo že videli, s kakšnim spoštovanjem so se semeniščniki držali pravila, da naj si ne dajejo vzdevkov ali pridevkov.^[4]

Nadzor v Koncilskem semenišču je bil še strožji kot v Semenišču sv. Karla, saj so tamkajšnji bogoslovci bivali in študirali v stavbi, iz katere so šli ven samo ob dnevih, predvidenih za sprehod. Tisti iz Sv. Karla so dnevno prehodili ulice starega mestnega jedra; pri tem so se naužili zraka, ožgalo jih je sonce in ohranjali so stik z mestnim utripom, kolikor je to dopuščala »dostojnost, red in simetrija«, ki je morala vladati v vrstah bogoslovcev na poti do univerze in nazaj.^[5]

Papeška univerza sv. Valerija in sv. Bravlija je stala v zgodovinskem jedru Zaragoze, ki je bila po izvoru rimska kolonija. V to cvetoče mesto Tarakonske Hispanije je, kot pripoveduje starodavno izročilo, prišla Devica Marija še v zemeljskem telesu, da bi spodbudila apostola Jakoba pri njegovem evangelizacijskem delu; in njej na čast je bilo zgrajeno svetišče. V času

muslimanske zasedbe se je krščansko bogočastje kljub temu neprekinjeno nadaljevalo, dokler ni bila po ponovni osvojitvi mesta leta 1118 znova vzpostavljena cerkvena hierarhija.^[6]__

Nadškofija Zaragoza je imela obsežno ozemlje z več podrejenimi sedeži, med katerimi je bil tudi Barbastro. Od leta 1902 jo je vodil kardinal Soldevila, mož, ki je vestno opravil svoj cerkveni študij in je premogel velike govorniške in vodstvene sposobnosti. Izstopal je zaradi svoje pastoralne dejavnosti in zaradi reform, ki jih je vpeljal v vodenje škofije. Dal je zagon gradbenim delom v baziliki Pilar in razširil to marijansko pobožnost po španskem delu Amerike. Leta 1919 je bil povzdignjen v kardinalat.^[7]__

V tistem času je Zaragoza štela kakšnih 140.000 prebivalcev, od katerih je bila polovica priseljenih v

mesto v zadnjih dvajsetih letih. Industrijski razvoj – proizvodnja sladkorne pese in moke, tekstilna in metalurška industrija – je s seboj prinesel močne družbene spremembe ter iz mesta napravil prizorišče delavskih sporov in anarhističnih nemirov.^[8]__

Bogoslovci niso prejeli in brali časopisa. Kar se je dogajalo zunaj semenišča, jih ali ni zanimalo ali pa jih je presenetilo. Le tisti, ki so imeli družino v Zaragozi, so bili obveščeni o dogodkih po svetu. Jeseni 1920 je Jožefmarija imel priložnost hoditi po mestu, ko je ob nedeljah obiskoval svoje strice, toda to ni dolgo trajalo. Pogled na njegov *curriculum* nam pokaže dolg seznam predmetov, s katerimi se je moral spopasti ob svojem prihodu iz Logroña. Poslušal je pet predmetov iz drugega letnika teologije (*De Verbo Incarnato et Gratia, De Actibus et Virtutibus*, cerkveno govorništvo, patristika,

liturgija), ki jim je moral dodati še štiri, ker učni načrt v Zaragozi ni bil enak kot v Logroñu.^[9] Dva izmed teh (grščina in hebrejščina) sta bila humanistična, druga dva (*Introductio in S. Scripturam* in *Exegesis Novi Testamenti*) pa iz prvega letnika teologije.

Študiral je vestno in se v snov poglobil, kar mu ni predstavljalo pretiranega napora, četudi se mu je, tako kot vsakemu študentu, dogajalo, da v trenutku izpitov **tistega, čemur pravimo umirjenost, ni bilo nikoli.**^[10] Ocenil tistega leta iz grščine in hebrejščine (zgolj *meritus*) sta izjema v njegovem sijajnem akademskem spričevalu.^[11] Njegov stric, arhidiakon, mu je dal razumeti, kako pomembna je grščina za študij patristike, in nečak »je samostojno, potem ko je bil predmet že opravljen, posvetil veliko časa ponavljanju tega jezika, dokler ni dosegel odkrito rečeno zadovoljive ravni«. ^[12]

* * *

Univerzitetni profesorski zbor so sestavljali najrazličnejši učitelji: modri in malo manj modri; nekateri so bili pedagoško nadarjeni, drugi niti ne; našli so se iniciativni profesorji, kakšen pa je bil tudi rutinski. Jožefmarija je poskušal usvojiti tisto, kar je v vsakem od njih videl pozitivnega, zato je v njegovih spominih precej zgledne anekdotičnosti.

O profesorju moralne teologije, modrem in preudarnem možu, je pripovedoval, da je ob začetku traktata o kreposti čistosti in o njej nasprotnih pregrehah študentom dajal nasvet sv. Alfonza Marije Ligorija: priporočiti se Devici Mariji in mirno študirati.^[13]—

Od Santiaga Guallarta, profesorja cerkvenega govorništva, se je naučil, da se nikdar ne gre zanašati na improvizacijo, kolikor je v tem

domišljave spontanosti ali umske lenobe. Ob neki priložnosti je Jožefmarija dejal skupini ljudi: ***Jaz ničesar ne improviziram in ne mislite si, da kdorkoli improvizira. Spominjam se, da sem imel nekega profesorja govorništva, ki je bil zelo znan in občudovan mož, zlasti zaradi svojih improvizacij. Nekega dne je z njim kramljalo osem ali deset študentov in jim je rekel: »Jaz nisem improviziral niti enkrat ... Kadar me kam povabijo, vem, da bodo od mene pričakovali nekaj besed, zato si jih vnaprej dobro pripravim.«***^[14]

Jožefmarijevo intelektualno obzorje ni bilo omejeno na cerkveni študij. Med preostalimi študenti je izstopal po svoji »široki razgledanosti«, in še posebej po svojem zanimanju za vidik humanosti v dogodkih, kot pravi eden od njih: »Bil je zelo človeški: imel je veliko smisla za humor in sposobnost kritike, da je na

prikupen način osvetlil različne dogodke in tako gledal na zabavno plat stvari. Meni so veliko občudovanje zbujali epigrami, ki jih je zapisoval v drobno beležnico iz voščenega platna, katero je nosil v žepu in jo pogosto uporabljal za zapiske. To so bile ostre misli, polne duhovitosti, s prazničnim ali satiričnim nabojem ter z globokim čutom za človeškost. Epigrami, ki so presenečali, ker so predpostavljali neobičajno izvedenost v španskem jeziku in veliko domačnost s klasičnimi avtorji: ko sem se jih kasneje spominjal, mi je na misel včasih prihajal Aristofanov slog v »Osah«. Bili so polni zelo človeške filozofije življenja in na koncu vodili do sklepne nauka.«^[15]

Ob nekem pripetljaju, kakršnih v življenju nikdar ne manjka, je lahko prišel na dan njegov dar govorništva in književnosti. Kot razvedrilo za študente so imeli navado pripravljati

kulturne večere zasebnega značaja, pri katerih akademska strogost ni bila potrebna.^[16] Za enega izmed teh večerov, pripravljenega na čast Miguelu de los Santos, predstojniku Sv. Karla, je moral rektor prositi Jožefmarija za sodelovanje. Prireditelj in položaj te osebnosti sta zahtevala nastop z določeno literarno širino. Gospod Miguel, nedavno izvoljen za naslovnega škofa Tagore in imenovan za pomožnega škofa Zaragoze, je škofovsko posvečenje prejel 19. decembra 1920. Bil je visoko izobražen klerik: doktoriral je iz teologije na Univerzi v Zaragozi ter iz cerkvenega prava in filozofije na Gregorijanski univerzi v Rimu; razen tega je imel še civilne naslove: diplomu iz prava Univerze v Zaragozi in doktorat iz pravnih znanosti Centralne univerze v Madridu.^[17]

Rektorjevemu pritisku se je Jožefmarija upiral, vendar je

nazadnje moral popustiti. Tema, ki jo je izbral za svojo razpravo, je bilo geslo tagorskega škofa: *Obedientia tutior*. Ko je prišel dan prireditve, je tezo odpredaval v latinščini v obliki pesniškega sestavka. Z razmišljanji o posebni gotovosti, ki jo prinaša spoštovanje nasvetov predstojnikov, in z elegantnostjo izražanja si je zaslužil spoštovanje škofa in pol ducata duhovnikov Sv. Karla, ki so prisostvovali praznovanju.^[18]___

Iz njegovega drugega leta v Zaragozi se je ohranila še ena študijska anekdota. Eden od predmetov letnika 1921/1922 je bil *De Deo Creante*, ki ga je v latinščini predaval Manuel Pérez Aznar. Profesor je v prvem delu leta rad podajal zgoščene in sistematične razlage. Potem ko je bil dosežen vrhunec, pa je v drugem trimestru začel s sestopom v obliki pragmatičnega sistema vprašanj in pojasnil. Bedel je nad pravovernostjo, kot javno opredeljen

tomist je kritično obravnaval zmote in herezije, pri čemer ni pozabil študentom dati tudi »odmerka protistrupa«. In od njega se je Jožefmarija, kakor trdi on sam, naučil pravilne uporabe protistrupov, kadar je bilo treba poseči po bibliografskih virih, ki za bralca predstavljajo nevarnost doktrinalne okužbe, kajti ta strup – kot je pravil – se prenaša **kakor z osmozo**.^[19]

Anekdota se je pripetila med učno uro, namenjeno vprašanju in pojasnilom. Gospod Manuel je s pridihom bizantinizma vprašal Jožefmarija o svetopisemski rebri našega prastarša: Je šlo za naravno rebro ali za rebro izrednega značaja? (*Utrum costa Adami fuerit supererogatoria an naturalis.*) Ko je bil tako nepričakovano postavljen med Adamovo rebro in izvor Evinega obstoja, si je Jožefmarija skušal napraviti prostor in pridobiti na

času. A naj je še tako premleval vprašanje, mu na misel ni hotel priti odgovor, ki bi ga odrešil. Stvar je trajala dlje od tega, kar je dopuščalo potrpljenje profesorja, ki je prekinil razglabljanje in ga spodbodel v španščini: »Prav, ampak kje smo pustili tisto rebro?«^[20]

* * *

Za semeniško računovodstvo, ki ne bi moglo biti bolj preprosto, je skrbel rektor. Splošne stroške hiše je krilo Kraljevo semenišče sv. Karla. In glede na to, da so skoraj vsi bogoslovci imeli štipendijo, ali opravljali dela, zaradi katerih so bili plačila opravičeni, je bil tudi izračun prihodkov precej enostavna operacija. V letu 1920/1921, na primer, so prihodki obsegali prejemke od prodaje dvanajstih grbov za plašče bogoslovcev ter znesek v vrednosti štirih penzionov in pol. Med petimi semeniščniki, ki

so plačevali bivanje v Sv. Karlu, je polovični penzion pripadal Jožefmariju, ki mu je bila dodeljena polovična štipendija.

Rektorjeva tankovestna natančnost pri izračunavanju v semenišču prebitih dni in zneskov za plačilo nam pride zelo prav. Sodeč po »Obračunskem listu« tistega letnika je Jožefmarija poravnal strošek 157 pezet in 50 centov za 252 dni bivanja (polni penzion je znašal eno pezeto in petindvajset centov na dan).^[21] Teh 252 je natančno toliko dni, kolikor jih je preteklo od njegovega vstopa (28. septembra 1920) do zaključka obračunskega lista (7. junija 1921). Neprekinjena navzočnost semeniščnikov od septembra do junija je bila nekaj običajnega in tako je bilo določeno tudi v Pravilniku.^[22]

V tistih dolgih mesecih daleč od družine je bogoslovec vzdrževal pogoste stike s svojimi domačimi, jim

v svojih pismih poročal o študiju in o mladostnem navdušenju ter jih poskušal bodriti. Božič leta 1920 je bil prvi, ki ga je preživel zdoma. Domotožno se je spominjal božičnih praznikov v Barbastru in stare božične pesmi, ki mu jo je pela gospa Dolores in ob kateri se je sedaj zibal njegov brat Santiaguín (Guitín, kot so ga klicali po domače):

»Mati, na pragu je Dete,
lepše od samega sonca,
pravi, da ga zebe ...«^[23]

Ko je prejemal novice iz Logroña ter znova in znova prebiral drobne domače pripetljaje, je med vrsticami ugibal o težavah pri njih doma in o očetovem trpljenju.^[24] Ko je prišel čas poletnih počitnic, je njegova navzočnost prinesla pravi val veselja. Šel je obiskat gospoda Hilaria, župnika pri sv. Jakobu, in mu bil na razpolago. Poskušal je razvedriti in

delati družbo gospodu Joséju ter mater razbremeniti dela. Prijel je za roko malega Guitína in skupaj sta hodila na sprehode. Poleti 1922 – brat je bil takrat star tri leta in pol – sta se fotografirala na neki klopi v parku. Jožefmarija je oblečen v temno sivo obleko, črno kravato in slamnik. Guitín pa v beli oblekici, s kapo, poveznjeno do oči, in z okoliščinam primernim izrazom na obrazu.^[25]

Iz prijateljstva med Jožefmarijem in sošolcem iz bogoslovja, Franciscom Morenom, se je porodila zamisel, da bi si med počitnicami izmenjala nekaj dni oddiha pri njunih družinah. Tako je Francisco na povabilo Escrivájevih prišel za kratek čas v Logroño. Bogoslovca sta hodila na izlete ob reki Ebro in velikokrat sta se nato oglasila v trgovini gospoda Joséja, »Velemesto London«, ter ga med kratkim sprehodom pospremila do doma.

»Bilo se je prijetno sprehajati, vendar mi je bilo res težko ob pogledu na tistega še mladega, a prezgodaj ostarelega moža,« pripoveduje Francisco Moreno, ki gospodu Joséju pripisuje več kot 55 let, kolikor jih je štel takrat. Spominjal se je tudi, kako »so mu po dolgih urah za prodajnim pultom noge tako otekle, da se je moral sezuti, kakor hitro je prišel domov«. ^[26]_____

Ob takšnih priložnostih je materinsko srce gospe Dolores prišlo na plan v drobnih domačih pozornostih, v skrbnosti in ljubeznivosti, s katero je na primer bogoslovcema pripravljala zajtrk: »S tem in z drugimi pozornostmi,« pripoveduje gost, »nama je hotela dati tisto, česar nisva mogla imeti, ko sva bila v Zaragozi.« ^[27]_____

O bivanju pri Morenovih je na voljo več informacij, saj se je tam zbirala skupina prijateljev iste starosti. Del

te skupine je bil Franciscov brat Antonio, ki je v Zaragozi študiral medicino in je bil tudi Jožefmarijev znanec; ter še brata Navarro, Antonio in Cristóbal. Tiste počitniške dni opisuje Francisco Moreno: »Ne spominjam se dobro, ali je bilo dvakrat ali trikrat v času poletnih počitnic, da je Jožefmarija prišel za nekaj dni – dva ali tri tedne – k nam v Villel, vas blizu Teruela, kjer je moj oče opravljal službo zdravnika. Pri nas doma so ga vsi zelo cenili, saj ga je bilo lahko vzljubiti: bil je vljuden, obziren in razumen, obenem pa prisrčen in zgovoren. Poleg tega je bil nenehno prisoten njegov naraven in čudovit smisel za humor. Njegov prihod v Villel je za tisto hišo pomenil pravi praznik, in ko je odšel, je bilo občutiti, da je za seboj pustil veliko praznino. Moji mami je bil kakor še en sin.«^[28]

Nosil je temne obleke in črno kravato, saj ni želel prikrivati tega,

da je bogoslovec. Dnevno je hodil k maši in ministriral, če je bilo potrebno. Vaški župnik, svet mož, ki je bolehal za »spalno boleznijo«, se je Jožefmariju zelo smilil. Komajda je zmožgal izpolnjevati svoje dolžnosti. S spancem se je moral boriti ob najbolj neprimernih trenutkih, sredi liturgične slovesnosti ali med pridiganjem s prižnice.^[29]_____

Ob dopoldnevih so hodili na sprehode ob reki Turia, ki je prinašala svežo izvirsko vodo. Kadar so se njegovi tovariši kopali goli, tega Jožefmarija iz spodobnosti ni počel. Nato so se vrnili na kosilo, in ko je minila sopara, značilna za dolge poletne popoldneve, so se podali do kakšne izletniške točke v bližini, kot je na primer Peña del Cid ali pa Marijino svetišče Fuensanta v gorah. Če so se kdaj izletu pridružila dekleta, je bogoslovec vselej našel izgovor, da je ostal doma in delal. Toda njegova odsotnost pri dekletih

ni ostala neopažena. Carmen Noailles glede stikov s prijateljicami njegovih kolegov zatrjuje, da »je bila jasno opazna odločenost in trdnost njegove poklicanosti v duhovništvo«. ^[30]

Kadar je šla skupina ven v vas igrat karte, je Jožefmarija ostal v svoji sobi in bral ali pisal. Dnevne pripetljaje in izletniške prigode je prelival v šaljive verze ter jih ilustriral z risbami v zvezku, ki je nosil naslov:

Pustolovščine villelskih fantov na njihovih popotovanjih od Zaragoze do Teruela. ^[31]

V teh dolgih urah, ko je ostajal sam, je kramljal z materjo družine Moreno, ki si še ni opomogla od svoje nedavne ovdovelosti. Ubogi ženi je bil pogovor z Jožefmarijem v veliko tolažbo; in pogosto kadar jo je beseda zanesla k izgubi moža, ji je Jožefmarija dejal: ***Nočem vas videti žalostne. Ne jokajte, gospa Moreno. Veliko moramo prositi***

**zanj. Jaz bom, kakor hitro bom
posvečen, zanj daroval mašo.**^[32]

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

.....

^[1] Prim. *Disciplinski pravilnik ...*, op. cit., čl. 60: »Prepovedano je kajenje, prav tako je prepovedano tudi jesti in piti izven refektorija.« Prim. hrbtni strani listov s poročili nadzornikov, kjer so navedeni razlogi za kazni in okoliščine (AGP, RHF, D-15022).

^[2] Prim. *Disciplinski pravilnik ...*, op. cit., čl. 56.

^[3] Ps 120,6 (po stari različici *Vulgate*). Te anekdote ni pozabil; leta 1930 piše: **Stare stavbe brez luči (Per diem sol non uret te, neque luna per noctem, sem prebral v sobi nekega bogoslovca, ki je imel to**

zapisano na oknu) (*Zapiski*, št. 55); deset let pozneje pa znova zapiše: ***Pišem vam iz semenišča, ki je stara, grda, neprijazna in umazana stavba. Ne čudi me, da je neki bogoslovec nad svojim oknom zapisal tole: Per diem sol non uret te, neque luna per noctem*** (*P* 869, 4. 7. 1940).

[4] Prim. *Disciplinski pravilnik ...*, op. cit., čl. 63., ki se začne tako: »Med seboj se vedno vikajo, odsotne pa imenujejo s priimkom kot *gospod ta in ta*; kakršnikoli vzdevki ali pridevki niso dovoljeni.«

[5] Prim. *Disciplinski pravilnik ...*, op. cit., čl. 49.

[6] S pomočjo veteranov rimskih legij, ki so se borili proti gorskim plemenom severne Španije v času t. i. kantabrijskih vojn, je Avgust ustanovil kolonijo, imenovano *Caesaraugusta* (Zaragoza), ki je ležala v provinci *Hispania Tarraconensis*,

eni izmed treh provinc, na katere so Rimljani razdelili Iberski polotok.

Ko je Zaragoza odvzeta muslimanom in ponovno osvojena, Kralj Alfonz I. »Bojevnik« obnovi cerkveno hierarhijo in za škofa imenuje Petra iz Liébane, ki je imel svoj sedež najprej v svetišču Pilar, ki je že stoletja bilo krščanska cerkev, kasneje pa ga je prenesel tja, kjer je bila pred tem vélika zaragoška džamija (pozneje porušena zaradi požara in spremenjena v stolnico »Seo«). Med kanoniki enega in drugega škofovskega sedeža (»Pilar« in »Seo«) je prišlo do spora glede primata teh dveh stolnic, naposled pa je papež Klemen X. z bulo leta 1675 umiril oba kapitlja, tako da ju je združil v enega z izmeničnim sedežem eno leto v eni in eno leto v drugi izmed obeh stolnic.

O cerkveni zgodovini Zaragoze: prim. *Diccionario de Historia Eclesiástica*

de España, op. cit., 4. knjiga, str. 2806 sl.; prim. E. Subirana, *op. cit.*, 1925, str. 314.

^[7] Juan Soldevila y Romero se je rodil v kraju Fuentelapeña, Zamora, leta 1843; študiral je v Valladolidu in bil leta 1867 posvečen v duhovnika. Leta 1875 je bil kanonik v mestu Orense in škofov tajnik. Ob smrti kraljice Mercedes je imel pogrebno molitev, zaradi katere ga je kralj Alfonz XII. imenoval za kraljevega pridigarja (1878). Od leta 1889 je vodil škofiji Tarazona in Tudela, dokler ni bil 16. 12. 1901 povzdignjen na sedež v Zaragozi. Skrbel je za delovanje svoje škofije (za baziliko Pilar, za gmotni položaj duhovnikov, za osnovne šole in dobrodelnost) ter za socialne projekte v Aragoniji. Kot kraljevi senator je z besedo in s pisanjem branil interese Cerkve (prim. *Diccionario de Historia Eclesiástica de España, op. cit.*, 4. knjiga, str. 2499).

[8] Na začetku stoletja se zaradi izgube kolonij na Kubi in v Portoriku, od koder je prihajal trsni sladkor, v Zaragozi razvije proizvodnja sladkorne pese, z njo pa pridobivanje alkohola, destilacija melase in sušenje.

Delavsko prebivalstvo, ki tam ni imelo družinskih korenin, znatno naraste, s tem pa tudi socialistična gibanja in agitacija množic. Do napetosti začne prihajati, ko se pojavijo anarhosindikalisti iz Nacionalne konfederacije delavcev (*Confederación Nacional de Trabajadores*, CNT), ki so bili večinoma odvisni od sindikatov v Zaragozi in Barceloni.

V letih 1917–1923 je bilo v Zaragozi 23 mrtvih zaradi streljanja s pištolo.

[9] V arhivu tajništva Metropolitanskega semenišča v Zaragozi so shranjene naslednje

knjige, ki vsebujejo študijske ocene gojencev:

V *Knjigi vpisanih gojencev* najdemo Jožefmarijeve ocene na listih 89, 96, 104 in 113. Ocene iz izpitnih zapisnikov so se prenašale v *Knjigo ocen na izpitih*; Jožefmarijeve ocene so na listih 129, 139, 151 in 164.

Naposled so v *Knjigi potrdil o študiju*, kjer se v obliki povzetka zapisujejo ocene vsakega gojenca, zbrane v 1. zvezku (ki se začne leta 1912), list 348, št. 693. Zapiski rektorja Semenišča sv. Frančiška Pavelskega v knjigi *De vita et moribus* so nepopolni. Prim. AGP, RHF, D-15020.

V zvezi z učnim načrtom Papeške univerze v Zaragozi: prim. *Estatutos de la Universidad*, št. 33–36 in 39; in *Reglamento académico ...*, op. cit., čl. 31 in 33.

^[10] ***Po drugi strani pa sem bil zelo veder, ker sem prečistil svoj namen***, se nadaljujejo njegove

besede (navaja Javier Echevarría, *Sum.* 1881).

[11] Prim. *Dodatek IX*.

[12] Francisco Moreno Monforte, AGP, RHF, T-02865, str. 4.

[13] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 163. Seznam Jožefmarijevih profesorjev na Papeški univerzi v Zaragozi je sestavil Joaquín Alonso, *Sum.* 4595.

[14] Navaja Álvaro del Portillo, PR, str. 250; prim. tudi Javier Echevarría, *Sum.* 1880.

[15] Agustín Callejas, AGP, RHF, T-02861, str. 2.

[16] Prim. *Reglamento académico ...*, *op. cit.*, čl. 67–74, kjer je govor o »akademijah« in drugih »literarnih prireditvah«. »Akademije«, bolj ali manj slovesne, so bile javnega značaja, prisotnost pa je bila za

gojence obvezna: nekdo je postavil tezo in jo predstavil v dvajsetih ali tridesetih minutah v latinskem ali španskem jeziku; nato so študentje razpravljali in izpodbijali postavljeno tezo. Glede na okoliščine prireditve, ki je tu omenjena, je šlo bolj za »literarni večer«.

[17] Miguel de los Santos Díaz Gómara se je rodil v kraju Fitero (Navara) 5. 7. 1885. Študiral je v semeniščih v Pamploni in Zamori. V duhovnika je bil posvečen leta 1909 in leta 1912 postal kanonik zaragoške metropolije. Dne 8. 7. 1920 je bil imenovan za pomožnega škofa v Zaragozi, škofovsko posvečenje pa je prejel 19. 12. 1920 v svetišču Pilar (prim. E. Subirana, *op. cit.*, 1925). Škof škofije Osma - Soria leta 1924; Cartagena - Murcia leta 1935; apostolski administrator v Barceloni leta 1939. Umre leta 1949. Možno je, da je bil omenjen literarni večer

prirejen ob njegovem škofovskem posvečenju.

[18] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 131; Javier Echevarría, *Sum.* 1853.

[19] Álvaro del Portillo, *Sum.* 167.

[20] Francisco Artal, AGP, RHF, T-02858, str. 3.

[21] Prim. *Obračunski listi ... op. cit.* Listi, ki ustrezajo letu 1920/1921, segajo od 5. junija 1920 do 7. junija 1921. Seštevek pod »Cargo« (prihodki) je znašal 2.474 pezet in 60 centov; vsota pod »Data« (stroški) pa 619 pezet in 60 centov.

Na zadnjem *Obračunskem listu* za leto 1920/1921, potem ko jih je pregledal in odobril, je kardinal določil, da se od 1.855 pezet, kolikor je bil preostali znesek v korist Semenišča sv. Frančiška Pavelskega (razlika med »Cargo« in »Data«): »tisoč pezet prenese v sklad

Duhovniškega semenišča sv. Karla, ostalih osemsto petinpetdeset pezet pa se zapiše kot prvi vnos naslednjega obračunskega lista«.

[22] »Kar zadeva čas bivanja gojencev v semenišču, velja splošno in običajno pravilo, da potrdijo svoj prihod na predvečer začetka letnika in semenišča ne zapuščajo do konca izpitov« (*Disciplinski pravilnik ... op. cit.*, čl. 168).

V letu 1921/1922 je Jožefmarija plačeval polovični penzion za 261 dni; in na enak način kot v letu poprej lahko ugotovimo, da do konca letnika ni zapustil Zaragoze.

[23] Álvaro del Portillo, *Sum.* 24.

[24] »Ko sem videl njegovo resnobo,« pripoveduje neki prijatelj, »sem ga vprašal, kaj mu je, in mi je rekel nekako takole: ***Prejel sem pismo svojega očeta in pravi mi ... ubožec si tega ni zaslužil!***« Francisco

Moreno Monforte, AGP, RHF, T-02865,
str. 3.

[25] Glede stikov z njegovim župnikom v Logroñu prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 180. Ko je bil Hilario Loza, stolni župnik pri sv. Jakobu, naprošen, da potrdi lepo vedenje svojega nekdanjega župljana, je v zvezi z Jožefmarijevim bivanjem v Logroñu v času počitnic zapisal: »V času, ki ga je preživel doma pri starših, se je držal brezgrajnega vedenja [...], kakor se spodobi za mladega fanta na poti do duhovniškega stanu; pogosto je prejemal sveta zakramenta pokore in obhajila ter se udeleževal verskih praznovanj. Logroño, 6. marec 1924« (Vloga za subdiakonatski čin; leta 1975 je bil dokument shranjen na glavnem notariatu Nadškofije Zaragoza, leta 1985 pa je bil skupaj z drugimi listinami tega arhiva prenesen v škofijski arhiv v Zaragozi).

[26]   Francisco Moreno Monforte, AGP, RHF, T-02865, str. 10.

[27]   *Prav tam*, str. 9.

[28]   *Prav tam*, str. 7.

[29]   *Prav tam*, str. 8; prim. tudi Álvaro del Portillo, *Sum.* 149; Javier Echevarría, *Sum.* 1867.

[30]   Carmen Noailles, AGP, RHF, T-02855, str. 2.

[31]   Antonio Navarro, AGP, RHF, T-05369, str. 2. Zvezek je bil izgubljen med državljansko vojno.

[32]   *Prav tam*.

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

---

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
si-si/article/3-studij-in-pocitnice/](https://opusdei.org/si-si/article/3-studij-in-pocitnice/) (24.
Mar. 2025)